

ЖЕНИ

Клучни наоди од квалитативното и
квантитативното истражување

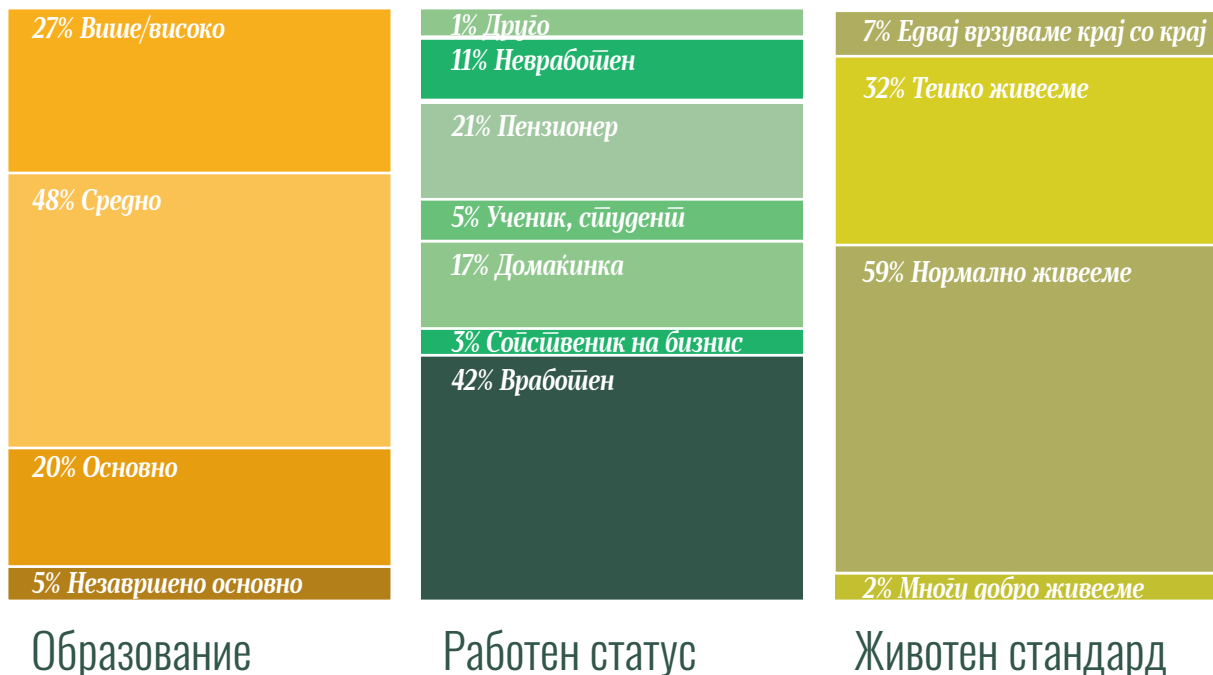
Жени општо - дефиниција и големина

Според податоците на Државниот завод за статистика за јуни 2020 година, во Северна Македонија има вкупно 839.730 жени на возраст над 18 години.

Жените биле постојано подложувани на дискриминација и нееднаков третман низ историјата. Патријархалните норми и вредности кои доминираат во општествата опстојуваат низ вековите сè до денес и историското наследство на нееднаквоста не може да се реши само со правна интервенција. Остатоците од таквиот систем влијаат на начинот на кој жените се вклучуваат во граѓанските активности, како тие се поставуваат кон политиката, вклучително и кон изборниот процес. Општествено-културниот контекст во Северна Македонија генерално ги обесхрабрува жените активно да учествуваат во политичкиот живот како гласачи и како граѓански активисти. Иако ова е прашање од глобални димензии, степенот до кој жените се соочуваат со општествени и институционални препреки варира од една до друга земја.

Демографски профил

Квантитативната анкета лице в лице беше спроведена на репрезентативен примерок од 603 испитанички во четири категории: регион, урбано-рурален, етничка припадност и образование. Квантитативното истражување беше надополнето со фокус група, заради обезбедување квалитативен аспект во целокупната анализа.

ТЕМИ НА ИНТЕРЕС

Интерес за општествено-политичките случувања во земјата

Колку сѐе заинтересирани за тековните општествено-политички случувања во земјата и во светот?

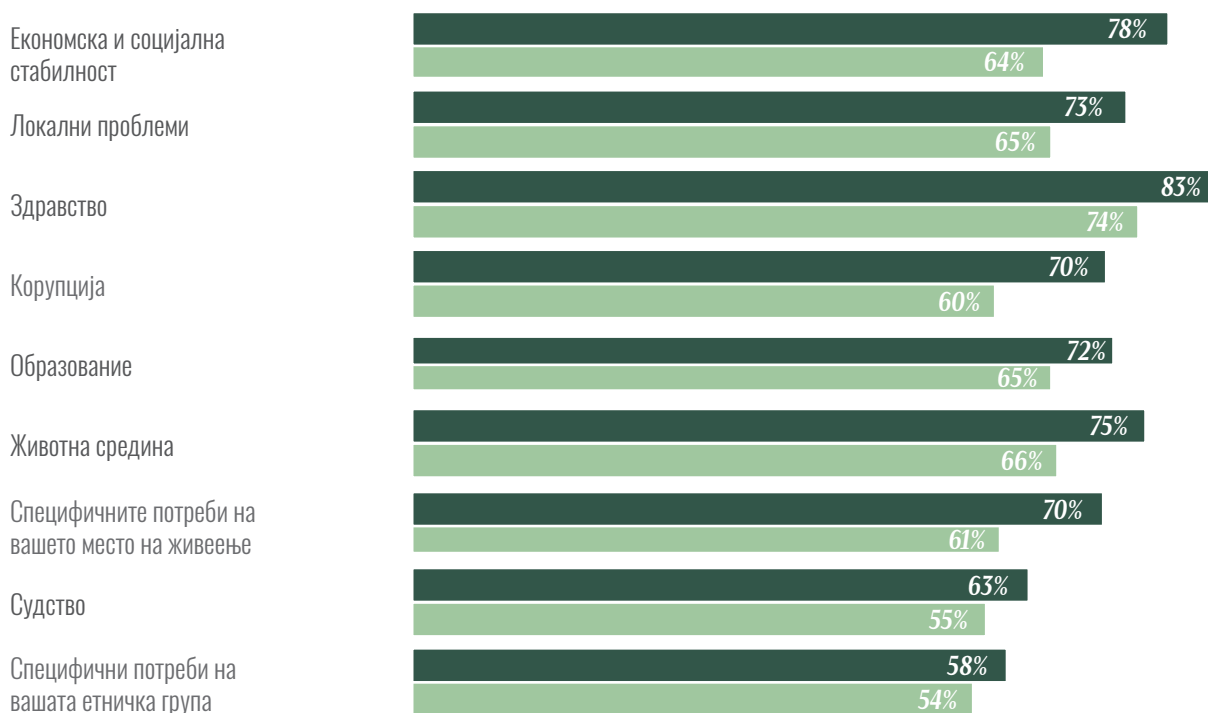

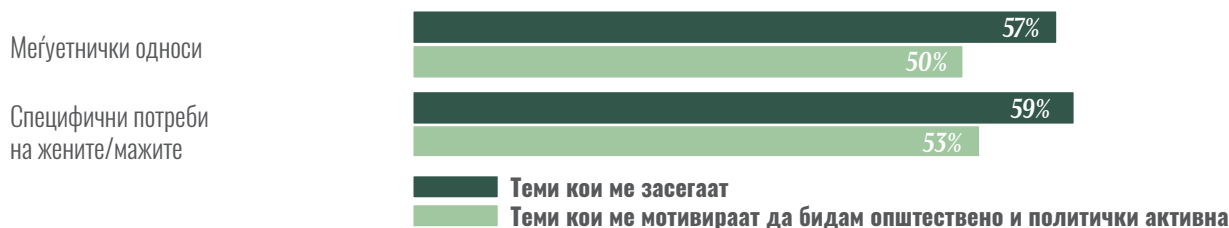
Истражувањето покажува дека 52% од испитаниците „воопшто не се“ или „не се многу заинтересирани“ за тековните општествено-политички случувања во земјата и во светот, додека 47% се „многу“ или „донекаде заинтересирани“. Нешто повеќе од половина (51%) ретко или никогаш не дискутираат за овие прашања со други луѓе. Понатамошната анализа покажува дека жените за 13% помалку од мажите покажуваат интерес за општествено-политичките случувања и се подготвени да разговараат за овие прашања со други луѓе.

Прашања од интерес

Колку ве зајрижуваат следниве информации/прашања/теми?

Колку ве мотивираат следниве прашања/теми да бидете општествено и политички активни?

Здравствената заштита (83%), економската и социјалната стабилност (78%) и животната средина (75%) се трите проблеми кои преовладуваат кај испитаниците и се сметаат за клучни мотивирачки фактори за нивното социјално и политичко активирање, проследено со образованието и грижата за локалното управување.

Испитаничките најмалку се грижат за специфичните потреби поврзани со нивната етничка група, меѓуетничките односи и интересно, со специфичните потреби на нивниот род.

И квалитативните и квантитативните истражувања покажуваат дека главните приоритети на жените се од социјален и инфраструктурен карактер, во врска со грижа за децата, градинките, училиштата и безбедноста на населбите. Жените се претежно заинтересирани за конкретни прашања што можат да го подобрат нивниот живот и животот на членовите на семејството, а помалку се заинтересирани за апстрактни и политички прашања.

ИЗВОРИ НА ИНФОРМАЦИИ

Жените учеснички во фокусните групи (со жените од руралната и урбаната средина) се најмногу заинтересирани за информации во врска со КОВИД-19 и неговите ефекти врз образованието, како и за образовните процеси, градинките, невработеноста, проблемите со младите и моменталната политичка состојба и формирањето на новата влада.

“ Ме интeресираат информации што се однесуваат на сè што ми влијае во секојдневниот живот, од образованието до здравството и економијата. На пример, многу е важно дали училиштата ќе продолжат со работа во септември [со физичко присуство на децата] ”
Жена, 39, Скопје

Повеќе од половина од жените испитаници (52%) посочија дека телевизијата е нивниот доминантен извор на информации, нешто повисок процент во споредба со мажите (45%).

Дваесет и седум проценти (27%) од испитаничките истакнуваат дека се информираат за општествено-политичките случувања преку социјалните медиуми, 7% преку веб-порталите, 4% преку нивното семејство и пријатели, додека 9% воопшто не се информирани.

Слично на трендовите кај општата популација, социјалните медиуми почесто ги користат помлади жени на возраст до 24 години (54%), студенти (46%) и жени со високо образование (39%).

Наодите од фокус групата покажуваат ниско ниво на доверба во медиумите кај испитаничките, најмногу заради лажните вести и перципираната пристрасност на медиумите. Затоа, постои тенденција да се следат информации од неколку различни медиуми заради нивна споредба и формирање сопствено мислење.

“Немам посебен медиум на кој му верувам затоа што, според мене, сите вести се цензурирани, а 90% од информациите се лажни и бесмислени.”
Жена, 35, Скопје

Повеќе од половина од жените испитаници (52%) посочија дека телевизијата е нивниот доминантен извор на информации, нешто повисок процент во споредба со мажите (45%).

ТВ 52%

ГРАЃАНСКО УЧЕСТВО

Осум од десет испитаници во истражувањето не се заинтересирани за поактивен граѓански ангажман

Дали сите биле вклучени во некој настан, активност или процес што може да има ефективно влијание во заедницата или во местото каде што живеете?

Дали сите заинтересирани за поактивен граѓански ангажман?

0%

100%

Да

Не

Не знае / Одбива да одговори

Има помалку граѓански ангажирани испитаници кај жените (26%) отколку кај мажите (40%).

Исто така, повеќе мажи (30%) во споредба со жени (17%) се заинтересирани за поактивно граѓанско вклучување.

Жените испитанички ги посочија следниве фактори кои придонесуваат за ниското ниво на учество во граѓански активности:

- ♦ Недостаток на транспарентност, одговорност и отчетност на институциите.
- ♦ Недостаток на професионализам, компетентност и мотивација кај јавните службеници.
- ♦ Недоволна мотивација да се истрае во спроведувањето иницијативи и нивна перцепција како „веќе изгубени битки“.
- ♦ Постојаност на стереотипите и предрасудите кон жените.
- ♦ Ниска самоверба и свесност за човековите права кај жените.
- ♦ Преголеми одговорности во домаќинството и грижа за деца и стари лица.

Горенаведениот преглед на фактори покажува дека истите влијаат на покомплексен начин врз граѓанскиот ангажман на жените. Покрај предизвиците со кои се соочуваат двата рода, традиционално од жените се очекува да обезбедат грижа за семејството, што, пак, го намалува нивното слободно време и можностите да се занимаваат со граѓански активности.

„Сметам дека немаме доверба во институциите затоа што тие играат улога со нас. Кога и да се жалиме, тие велат дека тоа не е во нивна надлежност. Значи, вие сите укажени во друга институција и таму повторно велат дека не се надлежни. Ова продолжува сè додека не се замориш од играње улога, се вовлекуваш и се откажуваш.“
Жена, 45, Шпанија

Фактори што промовираат учество

Одговорноста на системот е клучен мотиватор за испитаничките да учествуваат во активности што можат да влијаат на промените во заедницата, како што забележуваат 26% од испитаниците. Други важни фактори се однесуваат на изгледите за добивање лични или семејни придобивки (15%) и застапување на нивните интереси (11%).

Повеќе од половина од испитаниците (57%) веруваат дека не можат да влијаат како граѓани, додека, слично на другите демографски групи, 26% сметаат дека можат да имаат значајно влијание во нивната општина. Помалку од 5% веруваат дека може да влијаат на Премиерот, Парламентот, министрите и Претседателот на земјата.

Повеќе жени (57%) отколку мажи (48%) веруваат дека не можат да имаат влијание како граѓани. Ова не е изненадувачки со оглед на тоа што жените се помалку активни од мажите и имаат пониска свест за своите граѓански права.

Понатамошната анализа на податоците од истражувањето сугерира дека неверувањето во сопственото влијание е најизразено кај жените во следните категории:

- ♦ Жени - припадници на албанската или друга етничка заедница
- ♦ Жени со пониско образование
- ♦ Жени - домаќинки
- ♦ Жени во руралните области

Подготвеност и способност да учествуваат во граѓански активности

Што се однесува до учеството во граѓански активности, 39% од испитаниците наведуваат дека претпочитаат брошури или летоци како информативни средства, 37% претпочитаат средби со колеги/пријатели за да разговараат за општествените прашања кои ги засегаат лично или семејно, а 36% претпочитаат да учествуваат во анкети. Значително помал процент од испитаниците се подготвени да учествуваат во граѓански активности, особено партиски собири (12%), онлајн состаноци (13%) и јавни дебати (14%).

Во кои граѓански активности сакаат да учествуваат?

36%

Одговарање на прашалник

39%

Информирање од леток

37%

Дискусија со колеги/пријатели

Општо земено, жените учествуваат помалку во горенаведените граѓански активности во споредба со мажите.

Истражувањето покажува дека 56% од испитаничките не веруваат во постигнување позитивни промени преку индивидуален ангажман (34%) или ангажман во невладини организации (22%), додека 31% немаат интерес за политика, што веројатно се должи на малата мотивација како резултат на прекумерниот обем на работа и грижа во домаќинството. Жените покажуваат помал интерес за политика (31%) повеќе во споредба со мажите (19%).

Жените учесници во дискусиите во фокус групите ја делат перцепцијата дека ова е „машки свет“ каде што гласот на жените не се сфаќа сериозно. Тие веруваат дека женските иницијативи се помалку ефикасни во споредба со машките или мешаните иницијативи. Испитаничките подвлекуваат дека ефикасноста на женските иницијативи зависи од различни фактори, вклучително и од соработката со други луѓе, тимска работа, взаемна поддршка, упорноста и волјата коишто го компензираат недостатокот на институционална поддршка и ги избегнуваат постојаните системски бариери што ги загрозуваат жените.

Други прашања што ги потенцираат испитаничките се едукацијата на девојчињата, стимулирање на нивната самоверба, смелост и упорност, како и подигнување на нивната свест за родова еднаквост. Тие исто така сметаат дека момчињата треба да бидат воспитани да ги почитуваат жените и да ја промовираат родовата еднаквост наместо патријархалните родови улоги во домот и општеството.

“ Всушност, сметам дека жените се поактивни. За жал, во ова шовинистичко и патријархално општество, кога преземаме иницијатива, добиваме многу малку внимание. Нашите иницијативи може дури и да бидат исмејувани, за разлика од полово мешаниите иницијативи или машките иницијативи. Имам впечаток дека сме перцепирани како секогаш незадоволни; дека секогаш бараме нешто што го немаме... затоа мислам дека иако жените преземаат иницијативи, но не се сериозно земени предвид. ”

Жена, 28, Куманово

ИЗБОРЕН ПРОЦЕС

Учесниците во фокус групата имаат тенденција да ги поврзуваат изборите во земјата со следниве фрази: „премногу чести“, „огромен трошок за буџетот на земјата“, „скапи предизборни кампањи“, „монотонија“, „лажни ветувања“ и „напади помеѓу политички противници.“

Дали мислите дека секој глас е важен и може да влијае на резултатите од изборите?

70%	22%	1%	7%
Да	Не	Одбива да одговори	Не знае

Седум од десет испитанички сметаат дека секој глас е важен и може да влијае на резултатите од изборите, додека двајца од десет не веруваат во тоа.

Повеќе жени (22%) отколку мажи (15%) не веруваат во важноста на секој глас и причината за скептицизмот кај жените можеби се должи на понискиот степен на самоверба и верба во институциите на системот, вклучително и во одговорните во изборната администрација.

Речиси две третини од испитаничките (64%) укажуваат дека гласањето само по себе не е доволно за вклучување на граѓаните во политичките промени, 23% сметаат дека гласањето може да изврши промена или да влијае на политиките, додека 11% тврдат дека не се запознаени по однос на прашањето.

Општо прифатената идеја дека жените избегнуваат јавно учество е присутна и овде. Имено, иако мнозинството жени веруваат дека гласањето не е доволно за вклучување на граѓаните во политичките промени, тие исто така се двоумат дали да се ангажираат повеќе. Затоа, недоволниот ангажман е комплексно прашање кое не зависи само од недостаток на политичка свест, и како такво, бара дополнителни анализи и интерпретации.

Мотивација за гласање

Колку често гласаат?

52% редовно

21% често

13% понекогаш

6% обично не

5% никогаш

Педесет и два проценти (52%) од анкетираниите наведуваат дека гласаат речиси редовно, 21% често, 13% понекогаш, 6% обично се воздржуваат и 5% редовно се воздржуваат од гласање.

Четириесет и два проценти (42%) од испитаничките во анкетата гласаат за различни политички партии во различни изборни циклуси, додека 39% редовно гласаат за иста партија.

Фактори што влијаат на одлуката за гласање

Најзначајните три фактори кои позитивно влијаат на одзивот на испитаниците се: перцепција дека гласањето е граѓанско право и должност (53%), изгледи за подобра иднина (41%) и страв дека нивниот глас ќе биде злоупотребен (26%).

Шеесет и два проценти (62%) од испитаничките посочуваат дека нивната одлука за редовно гласање најчесто е иста со одлуката на нивните семејства, додека 26% тврдат дека нивната одлука е иста или најчесто иста како и на нивните пријатели.

53%

Граѓанско право
и должност

41%

Изгледи за
подобра иднина

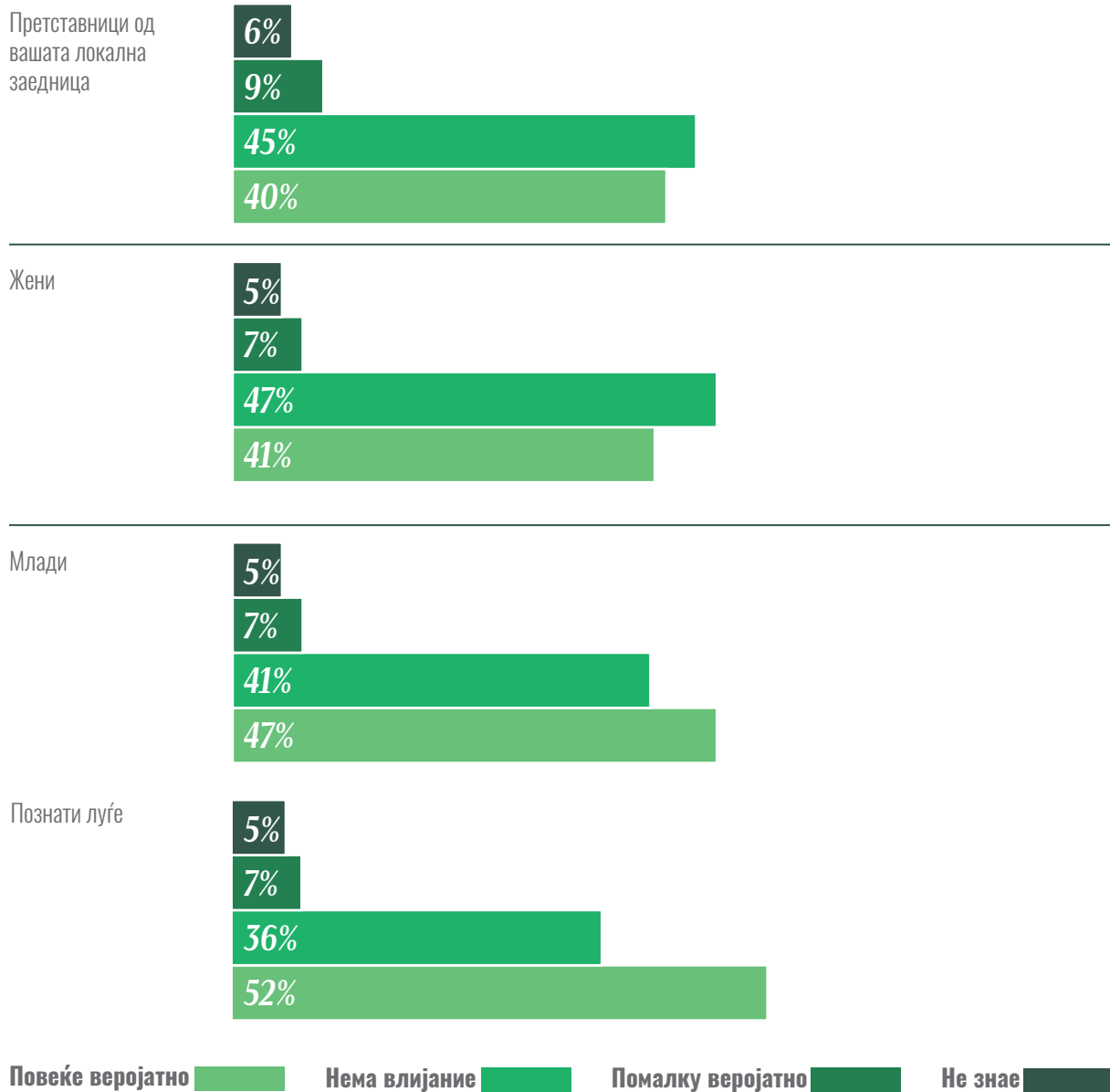
26%

Страв од злоупотреба
на гласот

Испитаничките би сакале да видат познати луѓе и млади на кандидатските листи.

Доколку на кандидатскиите листи за граѓани или од следниве групи, колку е веројатно дека ќе гласате за ова политичка партија?

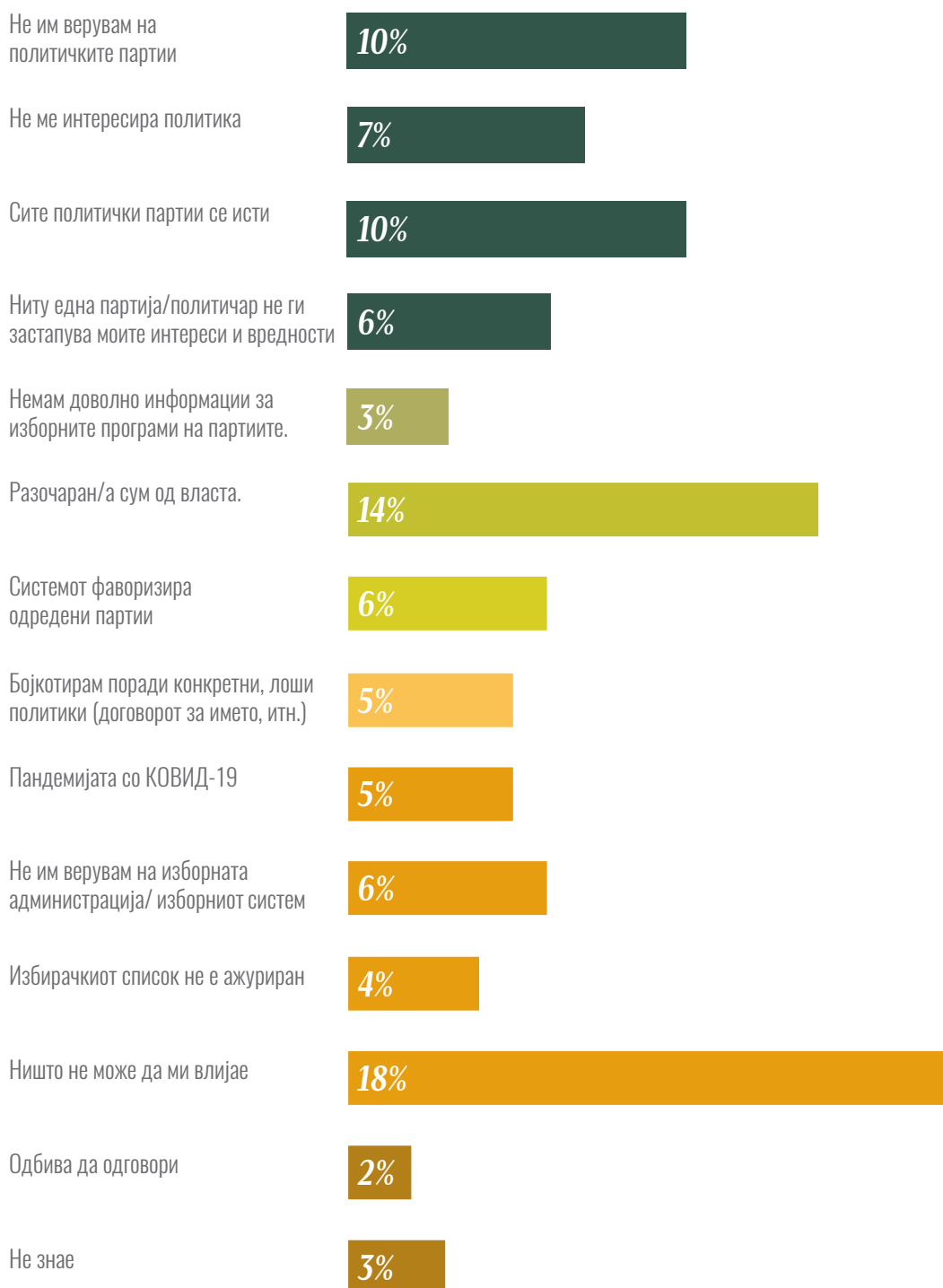
Интересно е што, иако жените не се грижат за специфичните потреби на нивниот род или за еднаква родова застапеност, тие изразуваат задоволство кога жените се активни во политиката и претпочитаат да гласаат за жени.

Така, постои несоодветно разбирање на родовата еднаквост и нејзината практична имплементација (на пр. жени кои се кандидираат за политички функции). Ова несовпаѓање може да биде резултат на недоволните напори на образовните институции, граѓанското општество и медиумите за подигнување на јавната свест за важноста на родовата еднаквост и дестигматизација на зборот „феминизам“.

Демотивација за гласање

Незадоволството од актуелната власт и политичките партии е клучниот фактор што влијае на одлуката на испитаниците да не излезат на гласање.

Што може да влијае на вашата одлука да не гласате?

Високиот процент на жени (седум од десет) што сметаат дека секој глас е важен соодветствува со наодите на фокус групата дека еден дел од незадоволните жени гласачи размислуваат да ги бојкотираат изборите како начин на изразување разочараност и револт против политичките партии и казнување за неостварените ветувања.

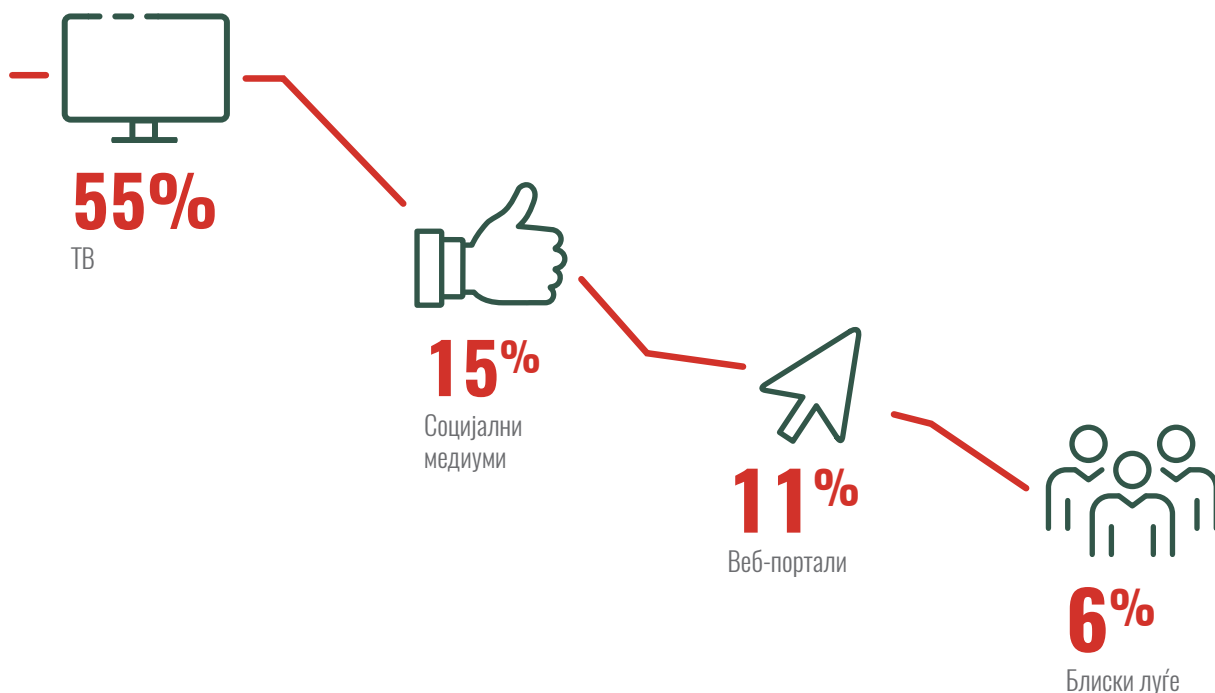
“*Можеби ќе биде подобро доколку мнозинството од луѓето не излезат да гласаат. Доколку има голем број незадоволни гласачи кои нема да излезат да гласаат, тогаш политичките партии можат да се загрижат дека нешто навистина не е во ред. Мислам дека тоа ќе биде добра работа за да започнат да размислуваат за оваа земја и овие луѓе.*”
Жена, 39, Скопје

КОМУНИКАЦИЈА СО КАНДИДАТИ И ПАРТИИ

Телевизијата (55%), социјалните медиуми (15%), веб-порталите (11%), пријателите и членовите на семејството (6%) се доминантни извори на информации во врска со изборите.

Учесничките во истражувањето забележаа дека информативните емисии (51%) и дебатите (26%) се најпрактикуваните начини за информирање во врска со изборите, додека една од десет испитанички (13%) посочува дека воопшто не се информира за изборите.

На кој начин се информираат во врска со избори?

Медиумите (19%), комуникацијата од врата до врата (14%) и личната комуникација во помали групи (14%) се **најпосакуваните видови комуникација со партиските кандидати и избраните претставници помеѓу изборите**. Дваесет и два проценти (22%) од испитаниците се потпираат на политичките достигнувања и резултати на кандидатите при донесувањето информирана одлука.

Истите видови на **комуникација со кандидатите се претпочитаат пред избори**: медиуми (30%), комуникација од врата до врата (22%) и лична комуникација во помали групи (22%), додека 32% од испитаниците се потпираат на политичките достигнувања и резултати на кандидатите при донесувањето информирана одлука.

Учесничките во истражувањето очекуваат политичките партии:

- ♦ Да поттикнат отворени дискусии со граѓаните во врска со локалните теми и да се предложат решенија.
- ♦ Да се запознаат со општината, локалните интереси и проблеми.
- ♦ Да преземат мерки за подобрување на безбедноста на децата во училишните дворови.
- ♦ Да ја нагласат потребата од центри за деца со аутизам, програми за поддршка и заштита на социјално ранливите категории, вклучително и самохраните родители.
- ♦ Да се борат за намалување на корупцијата во државните институции.
- ♦ Да обезбедат почитување на човековите права и слободи.

БАРИЕРИ

Нееднаквото политичко и граѓанско учество и застапеност во политичкиот живот е клучниот предизвик за секое демократско општество, вклучително и за Северна Македонија. Родовата нееднаквост е основната причина за значително помалото учество на жените во општествено-политичкиот живот во споредба со мажите. И покрај формалното признавање на еднаквите политички права на жените и мажите, во општествено-политичкото учество (членство и партиципација во политичка партија, кандидирање за функција, избирање и извршување на функцијата во законодавните или административните тела) и понатаму доминираат мажите. Развојот на општеството зависи од целосно признавање на искуствата, вештините и проблемите на жените и нивно целосно учество и застапеност при донесувањето на законски решенија.

Истражувањето ги идентификува клучните фактори и бариери кои влијаат на граѓанското и политичкото учество на жените. Бариерите се поврзани со општествено-економските фактори, капацитетот и културното влијание.

Патријархалниот систем на вредности, како и дефинирањето на местото (дома) и улогата (мајка, сестра, сопруга) на жените во општеството.

Поврзано со горенаведеното, **перцепираниот недостаток на време** поради улогата на жените како даватели на примарна грижа во семејството и обемот на работа во домаќинството

Тешкотија да се поврзат со политичките теми и прашања, особено оние што не ги засегаат директно.

Недоволно знаење за различните форми на граѓанско и политичко учество и достапните можности за учество, придобивките од учеството, итн., особено кај жените со пониско образование и социјално-економски статус.

Скептицизам во нивната моќ да влијаат на политиката во земјата и на подобрување на квалитетот на животот.

Чувство дека не се сфатени сериозно и верување дека иницијативите покренати од жени се помалку ефикасни во споредба со иницијативите од мажи или мешаните иницијативи.

Недостаток на вештини и знаење за учество во политичкиот живот поради историски вкоренетата перцепција дека мажите се погодни за политички живот, додека жените за репродуктивни улоги и грижа за семејството.

ПРЕПОРАКИ

Како одговор на овие идентификувани предизвици и бариери, се препорачува сет интервенции кои можат ефективно да придонесат за подобрување на граѓанското и политичкото учество на жените во земјата:

Подигнување на свеста за важноста на учеството на жените во граѓанските и политичките прашања во демократските општества, заради спротивставување на родовите стереотипи и придонес во изградбата на политичка култура погодна за учество на жените на сите нивоа во општеството

- ♦ Акцентирање на важноста и придобивките од општествено-политичкото учество
- ♦ Деконструирање на стереотипите и предрасудите .
- ♦ Промовирање на еднаквоста на жените во програмите на политичките партии и општеството во целина.
- ♦ Користење на позитивна слика за женските претставници во политичките кампањи
- ♦ Усогласување на однесувањето на членовите на партијата со вредностите на родовата еднаквост.
- ♦ Градење партнерства со мажите и другите организации за жени со цел да се промовира учеството на жените во јавниот и политичкиот живот.
- ♦ Зајакнување на формалната граѓанска обука во образовниот систем на сите нивоа и промовирање на едукацијата за родовата еднаквост и недискриминација наменета за возрасни лица.

Зголемување на важноста и значењето на граѓанското и политичкото учество

- ♦ Едукација на жените за важноста на учеството.
- ♦ Поврзување на женските прашања со нивната моќ да влијаат врз политиките и процесите на донесување одлуки воопшто.
- ♦ Тематски кампањи насочени кон жените во кои се адресираат релевантни политички прашања или претстојни политички одлуки, давајќи им можност да учествуваат и одлучуваат.
- ♦ Иницирање заеднички активности во заедницата на микро ниво со организации и експерти кои се занимаваат со тековни прашања, на пр. деца, безбедност во сообраќајот, осветлување на јавни простори, системи за водоснабдување.
- ♦ Вклучување на женските прашања и проблеми во партиските програми и нивно адресирање со посебни мерки.

Зајакнување на верувањето дека можат да влијаат во нивната заедница или во општеството

- ♦ Промоција на активисти од двата рода и користење на примери што демонстрираат дека активизмот, вклучително и за правата на жените, е важен и има моќ да го подобрува и корегира општеството.
- ♦ Промовирање успешни приказни за проекти на помали заедници кои разрешуваат прашања и проблеми на жените.
- ♦ Промовирање на начини на кои жените можат да влијаат и потенцирање на улогата на жената како посредник за позитивни општествени промени.
- ♦ Зголемување на видливоста на женските иницијативи, привлекување внимание и обелоденување на институционалните бариери што спроведуваат практики за родова пристрасност.
- ♦ Воспоставување механизми за консултација и комуникација со жените во локалните заедници при креирање партиски програми или политики.
- ♦ Формати што треба да се земат предвид: препораки, согледувања од трети страни, самостојни проекти на локалната заедница, независно од политичките партии или организации, и директни контакти.

Иницирање учество

- ♦ Директно обраќање до жените и поттикнување да се занимаваат со граѓански активности (поради послабата самоиницијативност).
- ♦ Дедмострирање поддршка и благодарност кон женските иницијативи.
- ♦ Промовирање канали, методи за учество и ангажмани што соодветствуваат на потребите и приоритетите на жените.
- ♦ Обезбедување поддршка и флексибилност, земајќи ги предвид нивните секојдневни работи, заради обезбедување нивно присуство и учество.

- ♦ Користење на моќта на колективната мотивација - поканување групи на пријатели, колеги, соседството, итн.

Зајакнување на капацитетите

- ♦ Градење капацитети за развој на вештини кои се важни за самостојно учество: лидерски вештини, јавно обраќање, јавен настап, и др.
- ♦ Обезбедување медиумска обука за жени активистки и/или политичари заради поддршка на ефективни медиумски кампањи за промовирање на нивната агенда.

Соработка

Со медиумите (традиционални и нетрадиционални)

Медиумите можат да играат важна улога во поддршката на балансираното учество на жените во донесувањето на политички и јавни одлуки, вклучително и преку подеднакво известување за жените-кандидати, акцентирање на позитивните придонеси на жените во политичкиот и граѓанскиот живот и избегнување на негативните стереотипи. Овие активности можат да помогнат за искоренување на негативните ставови кон политичкото и граѓанско учество на жените односно недостатокот на доверба и поддршка на жените кандидати меѓу гласачите.

Медиумите треба:

- ♦ Да едуцираат и сензибилизираат за важноста на учеството на жената во општествено-политичкиот живот.
- ♦ Да ги промовираат учеството и интересите на жената.
- ♦ Да ги нагласуваат принципите на родова еднаквост и недискриминација.
- ♦ Да обезбедуваат еднакви можности за жените и мажите (време на емитување, покани за дебати, теми за дискусија) за време на изборните кампањи.
- ♦ Да промовираат позитивни примери на женски активизам и политичко учество.
- ♦ Да промовираат помали проекти во заедницата, иницирани и водени од жени.
- ♦ Да промовираат начини и модели за учество на жените, вклучително и промоција на невладини организации.
- ♦ Да придонесат за градење на политичка култура што го поттикнува учеството на жените на сите нивоа во општеството, без страв од сексизам, полова злоупотреба или нетрпеливост и говор на омраза, заплашување и насилство.
- ♦ Да го користат културно-забавниот дел од програмата за подигнување на свеста за важноста на активното учество на жените, на пример: филмски серијал за женски активизам, содржини што промовираат женски лидери и позитивни примери.

Со невладините организации (особено оние што се занимаваат со родова еднаквост)

Невладините организации треба:

- ♦ Да обезбедат простор и можности каде што жените ќе се собираат и постапуваат по прашања од нивен интерес.
- ♦ Да обезбедат упатства и ресурси што ќе ги охрабрат жените самостојно да учествуваат во граѓанскиот живот.
- ♦ Да обезбедат модалитети за ангажман на жените.
- ♦ Да служат како извор на поддршка и зајакнување на женските иницијативи.
- ♦ Да ги користат невладините организации како врска помеѓу жените во локалните заедници и централните власти
- ♦ Да обезбедат механизми што ќе бидат поддршка на дијалогот помеѓу жените и централните власти, заради зголемување на учеството на жените
- ♦ Да користат невладини организации за промовирање на жени лидери за да им дадат пример на другите жени.

Со влијателни/познати личности

Здружување со влијателни и познати личности, особено со оние кои се занимаваат со прашања релевантни за жените, за да се промовира граѓанското учество на жените. Користење на нивното влијание за да се подигне свеста за важноста на учеството на жените за подобар квалитет на живот и влијание преку примери.

Избор на соодветни канали за комуникација

Истражувањето покажува дека жените генерално помалку им веруваат на медиумите и тежнеат двојно да ги проверуваат дадените информации. Се препорачува отворена и искрена комуникација, без оглед на комуникацискиот канал.

Користење ТВ за пристап до жените

- ♦ Промовирање активистки и позитивни примери на жени политичари.
- ♦ Промовирање теми релевантни за жените преку дебати, програми со учество на гости итн., особено оние што се фокусирани на нивните секојдневни животни предизвици.
- ♦ Вклучување и промовирање на учесничките во дебати на теми кои обично не се сметаат за „женски“ и обезбедување увид во женската перспектива.
- ♦ Промовирање принципи на родова еднаквост и недискриминација.
- ♦ Користење други формати вон стандардните политички ТВ-емисии. Вклучување теми поврзани со учеството на жените во забавни емисии, утрински програми, итн.

Организирање средби лице в лице или други настани во заедницата

Искористување на потенцијалот на вообичените форми на комуникација преку дискусија на теми во неформален амбиент, наместо организирање настани на кои не се подготвени да учествуваат.

- ♦ Користење формати што ја олеснуваат директната интеракција како што се: мали собири, локални неформални состаноци со кои се гради доверба и се зајакнува позитивната самоперцепција.
- ♦ Примена на родов пристап во организацијата на состаноци и/или договорање или обезбедување дополнителна грижа и забава за нивните деца.
- ♦ Предлагање проекти или активности во заедницата со потенцијал за групирање жени од заедницата.

Користење на социјалните медиуми за да им се пристапи на помладите жени

Социјалните медиуми како клучен информативен канал со голем потенцијал за ангажирање и учество на помладиот дел од населението:

- ♦ Промовирање младински теми.
- ♦ Промовирање жени кандидати.
- ♦ Промовирање позитивни примери на активизам на жените и нивното влијание.
- ♦ Промовирање партиска култура на недискриминација и еднаквост.
- ♦ Овозможување слободно изразување на мислења (анкети, дебати, коментари) и др.
- ♦ Овозможување и поддржување иницијативи.

Користење други нетрадиционални канали

- ♦ Организирање бесплатна обука за лидерство, говорништво, итн.
- ♦ Организирање хуманитарни активности и настани за да се предизвика интерес и посетеност.
- ♦ Организирање фитнес активности или пешачење.
- ♦ Организирање стручни предавања, конференции и работилници .
- ♦ Организирање филмски фестивали што третираат активизам на жените.
- ♦ Концерти, излети и други настани.